

2019 YILI TEMMUZ AYINA İLİŞKİN PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ SONUÇLARI

Temel amacı tüketicilerin tehlikeli ürünlerden korunması ve piyasaya mevzuata uygun ve güvenli ürün arz edilmesinin sağlanması olan piyasa gözetimi ve denetimi (PGD) faaliyetlerini ülkemizde 9 farklı kamu kuruluşu yürütmektedir. PGD uygulamasının temelini oluşturan kalite altyapısının kurulması ve AB teknik mevzuatının uyumlaştırılması çalışmalarında önemli rol üstlenen Bakanlığımız, ulusal düzeyde koordinatör kuruluş olarak görevlendirilmiştir.

Bakanlığımızca, söz konusu koordinasyon görevi kapsamında, 2009 yılından bu yana her sene PGD kuruluşlarının bir önceki yıla ait denetim istatistikleri derlenerek, PGD'nin yıllar içindeki gelişiminin ortaya konulması amacıyla yıllık raporlar hazırlanmaktadır. Bununla birlikte, 2018 yılı ilk dokuz aylık döneminden başlamak üzere, PGD raporları üçer aylık aralıklarla yayımlanarak kamuoyu düzenli olarak bilgilendirilmektedir. Söz konusu yıllık ve üçer aylık raporların yanı sıra, kamuoyunun bu alandaki farkındalığının arttırılması ve denetimlere ilişkin bilgilerinin güncel tutulması amacıyla, 2019 yılı Mart ayı verilerinden başlamak üzere, PGD raporları her ay yayımlanarak kamuoyunun düzenli olarak bilgilendirilmesi sağlanmaktadır.

METODOLOJİ

Okumakta olduğunuz bu Rapor, Avrupa Birliği (AB) uygulamaları da göz önünde bulundurularak tespit edilen metodoloji¹ çerçevesinde hazırlanmış olup, bu metodolojiye uygun ve kıyaslanabilecek formatta veri sağlayabilen kuruluşların verileri genel değerlendirmeye dahil edilmiştir.

Verilerin sağlıklı bir biçimde karşılaştırılabilmesi adına, bu raporda Ticaret Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (yasal metroloji ile petrol ve LPG ürünleri ürün grupları hariç), Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (AÇSHB), Tarım ve Orman Bakanlığı (TOB) (tütün ve tütün mamulleri ile kimyevi ve organik gübreler hariç), Sağlık Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (katı yakıtlar hariç), Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu verileri değerlendirmeye alınmıştır.

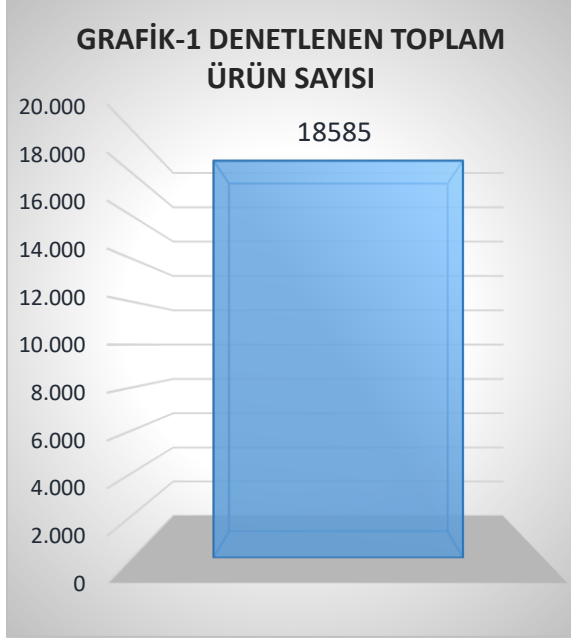
Bununla birlikte, grafiklere yansıtılamayan ve genel değerlendirmeye dahil edilemeyen söz konusu veriler rapor içerisinde ayrıca değerlendirilmiştir.

Öte yandan, söz konusu denetim verileri 5 Ağustos 2019 tarihi itibarıyla ilgili PGD kuruluşlarından temin edilmiş olup, 2019 yılı Haziran ayına ilişkin olarak denetim, test/deney veya değerlendirme süreci devam eden ürünler bulunmaktadır. Rapordaki veriler, anılan tarih itibarıyla değerlendirilmiştir.

¹ Bknz. 2017 Yılı PGD Raporu

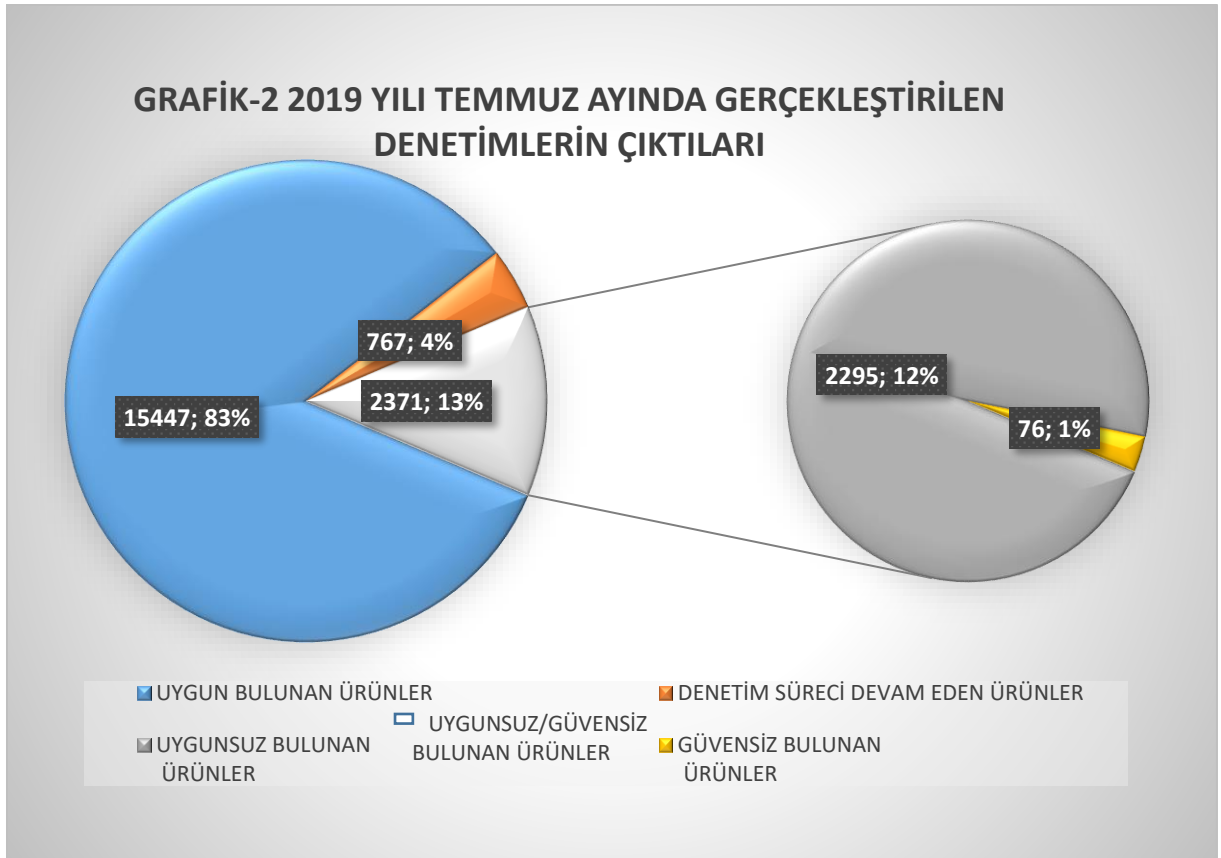
2019 YILI TEMMUZ AYINA İLİŞKİN VERİLER VE DEĞERLENDİRME

A. GENEL DEĞERLENDİRME



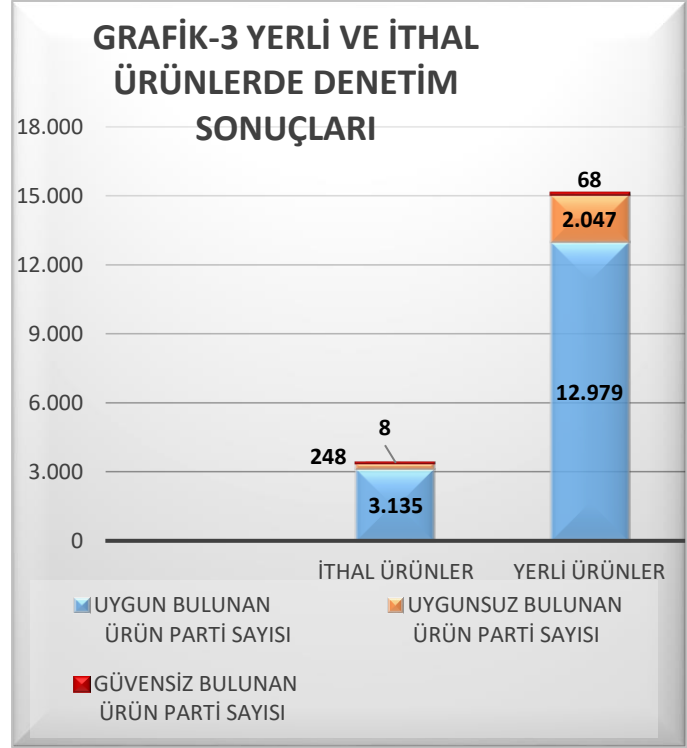
Bahsi geçen 8 PGD kuruluşu tarafından denetlenen toplam ürün parti sayısının **18.585** olduğu tespit edilmiştir.

PGD Kuruluşlarınca denetlenen toplam ürün partileri içerisinde **uygunsuz veya güvensiz bulunanların oranı %13** olarak gerçekleşmiştir.

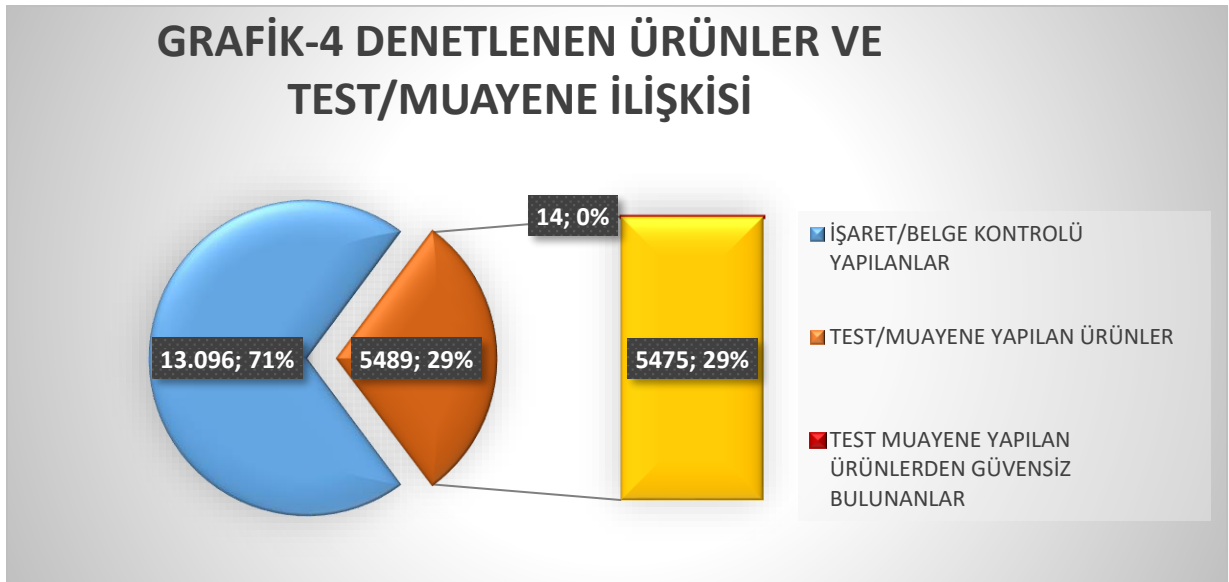


İlgili dönemde **3.491 ithal ürün partisi** denetlenmiştir.

Denetlenen tüm ürünler içerisinde ithal ürünlerin payı %19 olmuştur. Denetlenen ürünlerden **uygunsuz ve güvensiz bulunan ürünlerin %11'ini ithal ürünler** oluşturmaktadır.

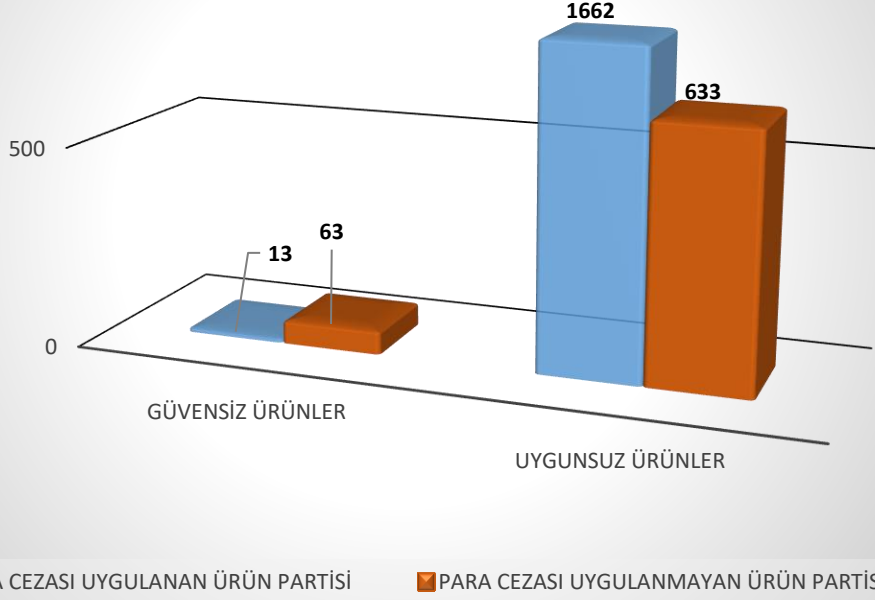


Test ve/veya muayene yapılan ürün parti sayısı 5.489, test edilen ürünler içerisinde güvensiz ürün tespit oranı da %0.2 (14 ürün partisi) olarak gerçekleşmiştir.



2019 yılı Temmuz ayında test/muayene yapılan ürünlerden 14 ürün partisi güvensiz bulunmuş olup, söz konusu rakam toplam güvensizliklerin (76 ürün partisi) %18'inin test/muayene sonucunda tespit edildiğini göstermektedir. Böylece, PGD kuruluşlarının test/muayene işlemlerinin genel olarak 2019 yılı Temmuz ayında riskli ürünleri tespitinde etkin oldukları söylenebilir.

GRAFİK-5 UYGULANAN PARA CEZALARI



Söz konusu dönemde, 2.295 ürünün uygunsuz olduğu tespit edilmiş olup, 1662'sine 477.686 TL tutarında idari para cezası uygulanmıştır (gıda maddeleri, gıda ile temas eden madde ve malzemeler ile yem ve yem hammaddeleri hariç).

Bununla birlikte, güvensiz olduğu tespit edilen ve hakkında önlem kararı alınan 76 ürünün 13'üne de ayrıca 442.920 TL tutarında idari para cezası uygulanmıştır.

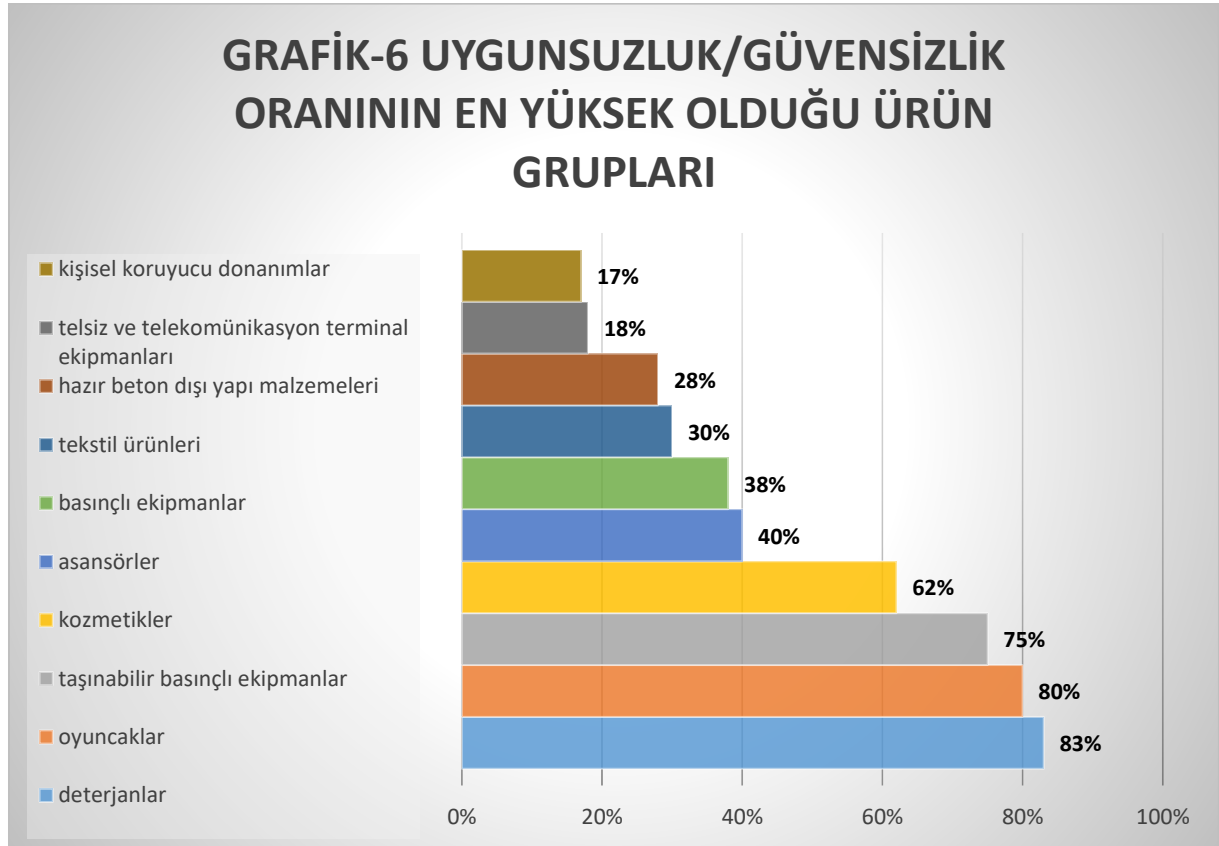
Öte yandan, TOB yapılan denetimler sonucunda, gıda maddeleri ile gıda ile temas eden madde ve malzemeler ürün grubunda 214 adet, yem ve yem hammaddeleri ürün gruplarında ise 20 adet uygunsuz bulunan ürün partisi iletilmiş olup, gıda mevzuatına uygun faaliyet göstermeyen gıda işletmelerine idari yaptırımlar uygulandığı bildirilmiştir. Söz konusu idari yaptırımlar, 5996 sayılı Kanun'un "Gıda ve yem ile ilgili yaptırımlar" başlıklı 40 ıncı maddesi ile "Hijyen ve resmî kontroller ile ilgili yaptırımlar" başlıklı 41 inci maddesi hükümlerine göre uygulanmakta olup ürün bazında değil işletme bazında idari yaptırımlar uygulanmaktadır. Bu kapsamda, gıda maddeleri ile gıda ile temas eden madde ve malzemeler ürün grubunda 1.444 işletmeye 9.971.842 TL; yem ve yem hammaddeleri ürün grubunda ise 31 işletmeye 322.837 TL para cezası uygulanmıştır.

Bununla birlikte, Sağlık Bakanlığı tarafından, kozmetik ürün grubunda uygunsuz ve güvensiz olan ürünlere uygulanan idari para cezaları haricinde, 2019 yılı Temmuz ayında 2 firmaya sorumlu teknik eleman bulundurmamaktan dolayı 10.000 TL idari para cezası uygulanmıştır.

Hazır ambalajlı mamuller ürün grubunda tespit edilen uygunsuzluklara, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından düzeltici faaliyet süresi verilmiştir.

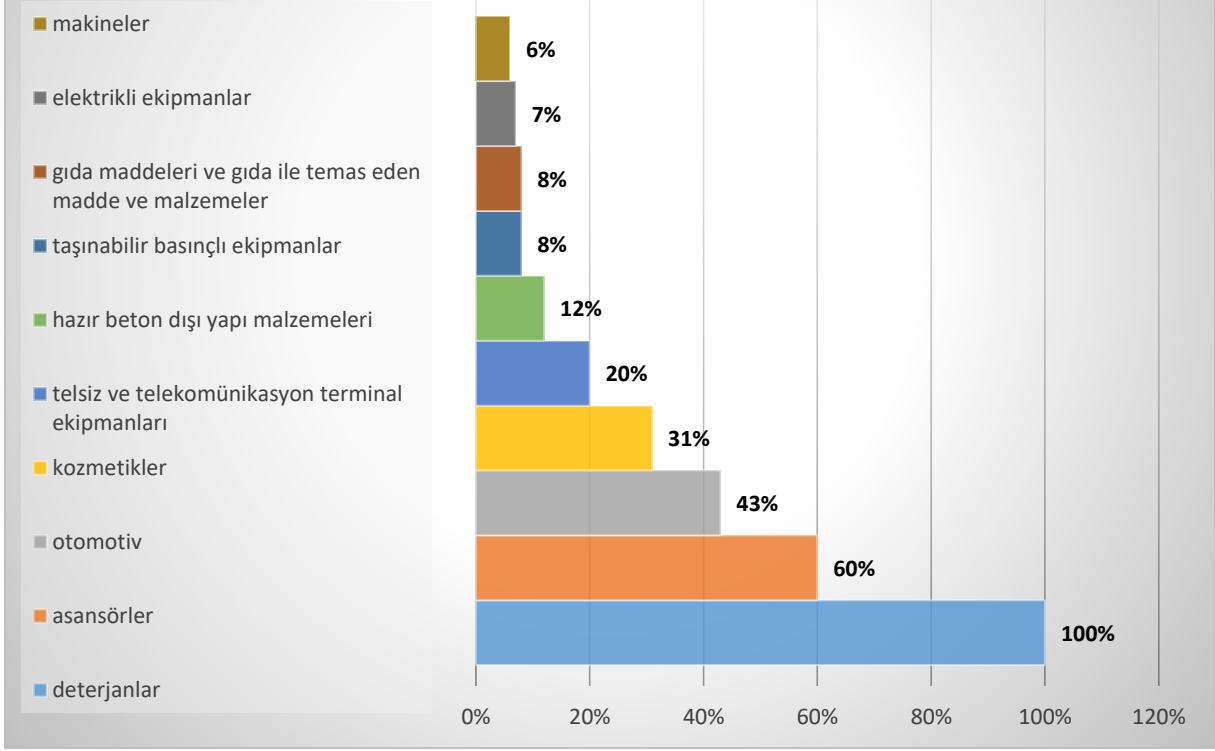
B. ÜRÜN GRUBU BAZINDA DEĞERLENDİRME

Ürün grubu bazında bir değerlendirme yapıldığında, denetlenen ürün parti sayısına kıyasla uygunsuzluk/güvensizlik tespitinin en yüksek olduğu 10 ürün grubunun deterjanlar (%83), oyuncaklar (%80), taşınabilir basınçlı ekipmanlar (%75), kozmetikler (%62), asansörler (%40), basınçlı ekipmanlar (%38), tekstil ürünleri (%30), hazır beton dışı yapı malzemeleri (%28), telsiz ve telekomünikasyon terminal ekipmanları (%18) ve kişisel koruyucu donanımlar (%17) olduğu görülmektedir.



Denetlenen ithal ürünler içerisinde uygunsuzluk/güvensizlik oranları en yüksek ürün grupları ise deterjanlar (%100), asansörler (%60), otomotiv (%43), kozmetikler (%31), telsiz ve telekomünikasyon terminal ekipmanları (%20), hazır beton dışı yapı malzemeleri (%12), taşınabilir basınçlı ekipmanlar (%8), gıda maddeleri ve gıda ile temas eden madde ve malzemeler (%8), elektrikli ekipmanlar (%7) ve makineler (%6)'dedir.

GRAFİK-7 İTHAL ÜRÜNLER İÇERİSİNDE UYGUNSUZLUK/GÜVENSİZLİK ORANLARI EN YÜKSEK ÜRÜN GRUPLARI



C. DİĞER VERİLER

Diğer verilerle çeşitli nedenlerle karşılaştırılmadığı için yukarıdaki bölümlerde yer alan değerlendirmelere dâhil edilemeyen denetim sonuçları ise aşağıda yer almaktadır.

Rapor kapsamı dönemde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yasal metroloji ürün grubunda 3516 sayılı Kanun kapsamında ülke çapında 1.896'sı aykırı ve 30.402'si de uygun olmak üzere toplam 32.298 adet ölçü aletinin muayene işlemi gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Bakanlık tarafından petrol ve LPG ürünleri ürün grubunda 1.550 ürün denetlenmiş ve uygunsuzluk kaydedilmemiştir. İdari para cezalarının, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından uygulandığı bildirilmiştir. Akaryakıt ürünlerinin denetimi yanısıra 341 adet LPG istasyonunda lisans, sorumlu müdür çalıştırılması gibi hususlarda denetimler gerçekleştirilmiştir.

TOB tarafından, kimyevi ve organik gübreler ürün grubunda ise 536'sı ithal olmak üzere 2.043 ürün partisi denetlenmiş, 30 adet test yapılış ve 4 adet uygunsuzluk bulunmuştur. Bahse konu uygunsuzluklara 22.656 TL idari para cezası uygulanmıştır.

TOB tarafından, sigara ürün grubunda 3, puro ve sigarillo ürün grubunda 5 denetim yapılış olup, denetimlerde söz konusu ürünlerin tamamı uygun bulunmuştur.

evre ve şehircilik Bakanlığı sorumluluğunda bulunan katı yakıt denetimleri, 2872 sayılı evre Kanunu, bu Kanun'a istinaden 13.01.2005 tarih ve 25699 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği, Hava Kirliliğinin Kontrolü ve nlenmesi Genelgesi hükümleri ile bu çerçevede alınan Mahalli evre Kurulu Kararları doğrultusunda, merkez ve taşra teşkilatı ile yetki devri yapılan 166 adet Belediye Başkanlığınca yapılmaktadır. Bu kapsamda, kullanılan katı yakıtların evre ve insan sağlığına zarar vermemesi amacıyla ülkemiz genelinde yaygın bir denetim ağı ile çalışılmakta olup, bu nedenle PGD verilerinin ancak üçer aylık dönemler halinde Bakanlığımıza iletilebileceği bilgisi verilmiştir.